

میکروفاسیس ها و محیط رسوبی سازند روته (پرمین بالایی) در ناحیه ی البرز

حسین علی مختارپور^۱، مجتبی جاویدان^۲ *

(۱) عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان (پردیس پسران دکتر شریعتی مازندران)

(۲) کارشناس ارشد زمین شناسی (رسوب شناسی و سنگ شناسی رسوبی)

Email: Mojtaba.javidan@hotmail.com

چکیده

نهشته های کربناته سازند روته (پرمین بالایی) در رشته کوه های البرز رخنمون قابل توجه ای دارند. به منظور تشخیص رخساره ها و محیط های رسوبی سنگ های پرمین بالایی در حوضه البرز، ۶ مقطع چینه شناسی در نواحی جلفا، آبیک، آمل، بی بی شهربانو، میغان و غزنوی مورد مطالعه قرار گرفته است. با مطالعه مقاطع نازک و تعیین میکروفاسیس های رسوبی به طور کلی ۴ زیر محیط رسوبی شامل دریای باز، سد، لاگون و پهنه کشنده مشخص شده است. محیط رسوبی سنگهای پرمین بالایی در ناحیه البرز شباهت فراوانی به محیط های کربناته عهد حاضر همانند خلیج فارس دارد. این سنگ ها در محیط های کم عمق در پلت فرم های اپی کنتینانتال حاشیه قاره ای تشکیل شده اند. پلاتفرم کربناته دریای پرمین بالایی در ناحیه مورد مطالعه از نوع رمپ همو کلینال همانند بخش جنوبی خلیج فارس بوده است.

واژه های کلیدی: سازند روته، پهنه ی البرز، میکروفاسیس، محیط رسوبی

(۱) مقدمه

سازند روته اولین با توسط آسرتو (۱۹۶۳) با ضخامت ۲۳۰ متر در دامنه جنوبی کوه سربند نامگذاری و مطالعه شد. زمین شناسان متعدد دیگری همچون: سوسلی (۱۹۷۶)، باغبانی (۱۳۶۹ و ۱۳۷۰)، شعبانیان (۱۳۷۱)، وزیری (۱۳۷۱ و ۱۳۷۲)، لاسمی و مختارپور (۱۳۷۲)، مختارپور (۱۳۷۶)، و گتنی (۲۰۰۹) مورد مطالعه قرار گرفته است. از اهداف این تحقیق، مطالعه ی سنگ شناسی، تعیین و تفکیک میکروفاسیس ها، شناخت محیط رسوبی سنگ های پرمین بالایی در ناحیه البرز می باشد. این نتایج می تواند به درک بهتری از پالئوژئوگرافی و ابهامات رسوبی پهنه ی البرز در دوره پرمین کمک کند. نامگذاری سنگ های مورد نظر بر اساس طبقه بندی دانهام (۱۹۶۲) صورت پذیرفته است (حد بین دانه و ماتریکس آهکی ۶۰ میکرون در نظر گرفته شده است). تقسیم کمر بند های رخساره ای بر اساس فلوگل (۲۰۱۰) صورت گرفته است.

(۲) موقعیت زمین شناسی

در زمان پرمین، البرز بخش شمالی لبه ی قاره بزرگ گندوانا می بوده که در نتیجه ی همگرایی دو قاره ی گندوانا در جنوب و اوراسیا در شمال، به سمت شمال در حرکت می بوده است (بربریان و کینگ، ۱۹۸۱). رشته کوه البرز در نتیجه برخورد دو ورقه ی صفحه ایران در جنوب (گندوانا) و اوراسیا در شمال و بسته شدن پالئوتتیس در زمان تریاس پسین شکل گرفته است (بربریان و کینگ، ۱۹۸۱؛ آقانباتی، ۱۳۸۵). نهشته های پرمین بالایی البرز که با ترکیب سنگ شناسی سنگ آهک تیره رنگ، شیل و دولومیت می باشند